

22 Νοεμβρίου 2016
Αριθμ. Πρωτ.: 217050/42860/2016
Ειδική Επιστήμονας: Σοφία Αμοριανού
τηλ.:213 1306 815, φαξ: 210 7292129
e-mail: amorianou@synigoros.gr

Τοπικό Υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
Υπόψη Διευθυντή

Ο Συνήγορος του Πολίτη παρέλαβε και διερευνά την με αριθμ. πρωτ. 217050/2016 αναφορά της κυρίας, του, ΑΜΑ, ΑΜΚΑ, κατοίκου, οδός , τκ , τηλ. . Με την αναφορά της η κυρία διαμαρτύρεται για την καθυστέρηση εξέτασης του συνταξιοδοτικού της αιτήματος, λόγω της εκ νέου διερεύνησης του ασφαλιστικού της χρόνου, ο οποίος, ωστόσο, είχε στο παρελθόν ανακεφαλαιοποιηθεί, κατά την υπαγωγή της στην προαιρετική ασφάλιση μέσω του Λογαριασμού για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (ΛΑΕΚ) και την ολοκλήρωση του σχετικού προγράμματος μακροχρονίως ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).

Ι. Ιστορικό Πλαίσιο

Κατά τους ισχυρισμούς της ενδιαφερομένης και όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, την 20^η Φεβρουαρίου 2009, η κυρία υπέβαλε στο Τοπικό Υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ την υπ. αριθμ. 49/20-02-2009 αίτηση, προκειμένου να ενταχθεί στο πρόγραμμα προαιρετικής ασφάλισης μακροχρονίως ανέργων του ΟΑΕΔ. Με παλαιότερη αίτησή της, η κυρία είχε ζητήσει την καταμέτρηση των ενσήμων της και επ' αυτής εκδόθηκε η υπ. αριθμ. 71/9-3-2007 βεβαίωση ανακεφαλαίωσης, σύμφωνα με την οποία «η ανωτέρω από 1/1966 έως 7/1987 έχει συνολικά στον κλάδο σύνταξης του Ιδρύματος 2978 ημέρες ασφάλισης».

Κατά την υποβολή της αίτησης ένταξης στο πρόγραμμα ΛΑΕΚ-ΟΑΕΔ, η κυρία ισχυρίζεται ότι κατέθεσε το ασφαλιστικό της βιβλιάριο στο Τμήμα Μητρώου για την καταμέτρηση των ενσήμων της. Επειδή πληρούσε τις προϋποθέσεις, που ορίζονται στη διάταξη του άρθρου 10, του Ν.2874/2000, ΦΕΚ Α' 286, δηλαδή την προϋπόθεση της δωδεκάμηνης συνεχούς εγγεγραμμένης ανεργίας, το 57^ο έτος της ηλικίας της και πλέον των 3000 ημερών ασφάλισης (ΗΑ) στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ, η αίτησή της έγινε δεκτή και εκδόθηκε η υπ. αριθμ 9/23-04-2009 απόφαση περί υπαγωγής της στην προαιρετική ασφάλιση, κατά το χρονικό διάστημα από 20/2/2009 έως 15/2/2014.

Η κυρία, εμπιστευόμενη τον ασφαλιστικό της φορέα θεώρησε ότι η πραγματική κατάσταση που δημιουργήθηκε, με την ένταξή της στο πρόγραμμα μακροχρονίως ανέργων, θα συνεχιζόταν και στο μέλλον με την έκδοση της απόφασης για τη συνταξιοδότησή της. Επομένως, τη διακατείχε, όχι μόνο το αίσθημα ασφάλειας, που πρέπει να χαρακτηρίζει στο πλαίσιο του κράτους δικαίου τη στάση κάθε πολίτη γενικά προς τη διοικητική δραστηριότητα, αλλά ακριβώς, η πεποίθηση ότι μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος και τη συμπλήρωση των απαιτούμενων 4.500 ημερών ασφάλισης, τη μακροχρόνια ανεργία θα διαδεχόταν η συνταξιοδότηση.

Ως εκ τούτου, την 28^η Φεβρουαρίου 2014, η ενδιαφερόμενη υπέβαλε την υπ. αριθμόν 4078/28-02-2014 αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος. Αφού παρήλθαν σχεδόν δύο έτη από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης και ενώ ανέμενε την απόφαση συνταξιοδότησης, η υπηρεσία υπέδειξε στην κυρία να υποβάλει Υπεύθυνη Δήλωση Απώλειας Ασφαλιστικού Βιβλιαρίου (ΥΔΑΑΒ), επειδή το απωλεσθέν ασφαλιστικό της βιβλιάριο, που η ίδια ισχυρίζεται ότι είχε παραδώσει στο Τμήμα Μητρώου, δεν ανευρέθη στην υπηρεσία. Η κυρία υπέβαλε την υπ' αριθμ. 31 -32/5-11-2015 ΥΔΑΑΒ, η οποία στη συνέχεια, την 17^η Νοεμβρίου 2015, διαβιβάστηκε στην Υποδιεύθυνση Μητρώου Ασφαλισμένων του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Αθηνών. Μετά παρέλευση εννέα μηνών, η Υποδιεύθυνση Μητρώου Ασφαλισμένων διαβίβασε την ΥΔΑΑΒ, την 23/8/2016, στα Υποκαταστήματα της έδρας των επιχειρήσεων, στις οποίες κατά δήλωσή της εργάστηκε από το 1965 έως και 1987, προκειμένου να διερευνήσουν τις μισθολογικές καταστάσεις και τα βιβλία ελέγχου των εργοδοτών.

Έκτοτε, παρά τις συνεχείς οχλήσεις προς την υπηρεσία σας και παρά την παρέλευση δύο ετών και εννέα μηνών από την υποβολή του συνταξιοδοτικού αιτήματος, το αίτημα συνταξιοδότησης εξακολουθεί να εκκρεμεί στην υπηρεσία σας.

II. Νομικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 10, του Νόμου 2874/2000, ΦΕΚ Α' 286, *Πρώθηση της απασχόλησης και άλλες διατάξεις*:

Άρθρο 10 Καταβολή εισφορών για μακροχρόνια ανέργους

1. Άνεργοι επί δώδεκα (12) τουλάχιστον συνεχείς μήνες, ηλικίας εξήντα (60) ετών συμπληρωμένων για τους άνδρες και πενήντα πέντε (55) ετών συμπληρωμένων για τις γυναίκες, στους οποίους υπολείπονται μέχρι πέντε (5) έτη για τη θεμελίωση δικαιώματος πλήρους σύνταξης από τον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α., σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, δικαιούνται να ζητήσουν την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισής τους μέχρι τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού ημερών ασφάλισης για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, με πλήρη κάλυψη της σχετικής δαπάνης από τους πόρους του κλάδου με την επωνυμία "Λογαριασμός για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση" (Λ.Α.Ε.Κ.), που έχει συσταθεί με το ν. 2434/1996 (ΦΕΚ 188 Α') στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Σύμφωνα με την, κατ' εξουσιοδότηση του ανωτέρου νόμου, εκδοθείσα ΥΑ Φ21/οικ.1177/2001, ΦΕΚ Β' 709:

Άρθρο 4

Για την ένταξη στην προαιρετική ασφάλιση της παρούσας απαιτείται η προσκόμιση των εξής πιστοποιητικών:

1. Προκειμένου για το ΙΚΑ:

- α) Αίτηση του ανέργου στο υποκατάστημα ΙΚΑ του τόπου κατοικίας του για υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση*
- β) Ασφαλιστικά βιβλιάρια του ΙΚΑ και λοιπών φορέων κύριας ασφάλισης και σε περίπτωση έλλειψής τους απόφαση του φορέα ή των φορέων για το χρόνο ασφάλισης του αιτούντος.*

Επίσης, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 65/2001 της Διεύθυνσης Ασφάλισης και Εσόδων του Ιδρύματος:

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

- 1. Αίτηση του ανέργου στο Υποκ/μα του τόπου κατοικίας του.*
- 2. Ασφαλιστικά βιβλιάρια του ΙΚΑ ή άλλων φορέων και σε περίπτωση έλλειψής τους απόφαση ή βεβαίωση των φορέων για το χρόνο ασφάλισης σ' αυτούς*
- 3. Υπεύθυνη Δήλωση [...]*

Μετά την κατάθεση των δικαιολογητικών, τα ασφαλιστικά βιβλιάρια του ΙΚΑ θα διαβιβάζονται για ανακεφαλαίωση στο Τμήμα Μητρώου του Υποκ/τος, ώστε να γίνεται στη συνέχεια ο υπολογισμός του υπολειπόμενου χρόνου. [η υπογράμμιση δική μας]

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 9 και 10 του Κανονισμού Ασφάλισης ΙΚΑ (ΥΑ 55575/Ι.479 της 18 Νοεμ./7 Δεκ. 1965, ΦΕΚ Β' 816: *Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων Κανονισμών ΙΚΑ περί υπαγωγής εις την ασφάλισιν και εισπράξεως εισφορών ως και κωδικοποιήσεως τούτων*).

Άρθρον 7.- Ατομικά καρτέλλαι ησφαλισμένων

1. Κατά την εις το μητρώον εγγραφήν του ησφαλισμένου καταρτίζεται η ατομική αυτού καρτέλλα.

Επί της ατομικής καρτέλλας του ησφαλισμένου αναγράφονται:

Α [...]

Β´ Διαρκούσης της ασφαλ. σχέσεως και εφ´ εκάστη ανανεώσει του ασφαλιστικού βιβλιαρίου, αι επ´ αυτού αναγραφόμεναι ως πραγματοποιηθείσαι ημέραι εργασίας και παν έτερον στοιχείον, όπερ ήθελε κριθή χρήσιμον.

Άρθρον 8.- Ασφαλιστικά βιβλιάρια

5. Το αρμόδιον υποκατάστημα υποχρεούται κατά την χορήγησιν του ασφαλιστικού βιβλιαρίου να καταχωρήση εν αυτώ το άθροισμα των ημερομισθίων, άτινα ο ησφαλισμένος επραγματοποίησε και δι´ ά κατεβλήθησαν εισφοραί βάσει της ενεργηθείσης υπό της υπηρεσίας κατά τα εν άρθ. 9 οριζόμενα, αθροίσεως.

Άρθρον 9 - Ανανέωσις ασφαλιστικών βιβλιαρίων - Ανακεφαλαίωσις ημερών εργασίας.

4. Η υπηρεσία του υποκαταστήματος προβαίνει άμα τη προσκομίσει του βιβλιαρίου εις την άθροισιν των επί τούτου επικκεκολλημένων ενσήμων και εγγράφει το άθροισμα επί του βιβλιαρίου και επί του προς τούτο ωρισμένου χώρου. Το άθροισμα τούτο καταχωρείται επίσης εις την ατομικήν καρτέλλαν του ησφαλισμένου, ως και εις το χορηγούμενον εις αυτόν νέον ασφαλιστικόν βιβλιάριον.

Άρθρον 10 - Αντικατάστασις ασφαλιστικών βιβλιαρίων

1. Αν το ασφαλιστικό βιβλιάριο χαθεί ή καταστραφεί ή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί άλλο αντικαθίσταται σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις:

2. Ο αιτών την αντικατάσταση οφείλει να προσκομίσει κάθε αναγκαία απόδειξη για το ακριβές περιεχόμενο του χαμένου βιβλιαρίου.

Αποδεικτικά μέσα για το σκοπό αυτό είναι, κατά πρώτο λόγο, το τυχόν σωζόμενο ασφαλιστικό βιβλιάριο του οποίου ζητείται η αντικατάσταση, στη συνέχεια οι εγγραφές στα μισθολόγια των εργοδοτών, οι μισθολογικές καταστάσεις των εργοδοτών που έχουν κατατεθεί στο Ίδρυμα και τέλος οι κατά το παρελθόν χορηγηθείσες από τις υπηρεσίες του Ίδρύματος βεβαιώσεις και οι εγγραφές των αρμοδίων υπαλλήλων του Ίδρύματος στα βιβλία ελέγχου των εργοδοτών. [η υπογράμμιση δική μας]

Αποκλείεται η με μαρτυρικές καταθέσεις απόδειξη του περιεχομένου του απολεσθέντος ή καταστραφέντος ασφαλιστικού βιβλιαρίου.

III. Επισημάνσεις

Σκοπός της διενέργειας ΥΔΑΑΒ, σε περίπτωση αποδεδειγμένης απώλειας ή καταστροφής ασφαλιστικού βιβλιαρίου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. 10 του Κανονισμού Ασφάλισης ΙΚΑ και την πάγια νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων (Διοικ.Πρωτ.Αθ. 15765/2005, ΣτΕ 4198/2000, 3092/2010, 2581/2013) είναι να

αποδειχθεί η ύπαρξη του ασφαλιστικού βιβλιαρίου και το περιεχόμενό του, δηλαδή οι ημέρες εργασίας που είχε πραγματοποιήσει η ασφαλισμένη, για τις οποίες είχαν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και είχαν επικολληθεί τα αντίστοιχα ένσημα στο απωλεσθέν βιβλιάριο.

Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση δεν μπορεί να αμφισβητηθεί, από την υπηρεσία, ούτε η ύπαρξη ασφαλιστικού βιβλιαρίου ούτε και το περιεχόμενό του. Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, προκειμένου η κυρία να ενταχθεί στην προαιρετική ασφάλιση μέσω ΛΑΕΚ-ΟΑΕΔ όφειλε να παραδώσει το ασφαλιστικό της βιβλιάριο στο Τμήμα Μητρώου για ανακεφαλαίωση, προκειμένου να καταμετρηθούν τα επικολληθέντα ένσημα και να γίνει ο υπολογισμός του υπολειπόμενου χρόνου ασφάλισης. Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Ασφάλισης ΙΚΑ, η υπηρεσία όφειλε μετά την προσκόμιση του ασφαλιστικού βιβλιαρίου να προβεί σε άθροιση των ημερών ασφάλισης και να καταχωρίσει το άθροισμα στην ατομική καρτέλα της ασφαλισμένης ή Πινακίδα Ανακεφαλαίωσης Ημερών Εργασίας (ΠΑΗΕ), στην οποία κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής σχέσης και σε κάθε ανανέωση του ασφαλιστικού βιβλιαρίου αναγράφονται οι ημέρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν.

Μόνο εφόσον διενεργήθηκαν οι παραπάνω -επιβεβλημένες από τη νομοθεσία του Ιδρύματος- διαδικαστικές πράξεις, δηλαδή μόνο εφόσον καταμετρήθηκαν, αθροίστηκαν και ανακεφαλαιώθηκαν οι ημέρες εργασίας της κυρίας, για τις οποίες παρακρατήθηκαν εισφορές ασφάλισης, μπορούσε να εκδοθεί από την υπηρεσία σας η υπ' αριθμ. 9/23-04-2009 απόφαση περί υπαγωγής της ενδιαφερομένης στην προαιρετική ασφάλιση μέσω ΛΑΕΚ-ΟΑΕΔ, κατά το χρονικό διάστημα από 20/2/2009 έως 15/2/2014.

Επομένως, ακόμα κι αν θεωρήσουμε ότι η υπηρεσία παρέδωσε, αλλά η ασφαλισμένη απώλεσε, το ασφαλιστικό της βιβλιάριο, η απώλεια επήλθε αφού προηγουμένως το βιβλιάριο είχε ανακεφαλαιωθεί και είχε μάλιστα εκδοθεί σχετική απόφαση που βεβαιώνει την ύπαρξη 3003 ημερών ασφάλισης στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, οι οποίες συμπληρώθηκαν με τις διανυθείσες στην προαιρετική ασφάλιση 1497 ημέρες.

Κατόπιν τούτων, ευλόγως τίθεται το ερώτημα: Σε τι αποβλέπει η διενέργεια ΥΔΑΑΒ, αφού τόσο η ύπαρξη του Βιβλιαρίου όσο και το περιεχόμενο του βεβαιώνονται από την ίδια την υπηρεσία, η οποία εκκινεί την διαδικασία επί της ΥΔΑΑΒ; Εν προκειμένω, η διενέργεια ΥΔΑΑΒ, όχι μόνο προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ασφαλισμένης στον ασφαλιστικό της φορέα, αλλά και αντίκειται στην αρχή της απαγόρευσης του venire contra factum proprium, σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η τέλεση διαδικαστικής πράξης ή έκδοση απόφασης που έρχεται σε αντίθεση με την κατάσταση που η ίδια η διοίκηση είχε δημιουργήσει με την προηγούμενη συμπεριφορά της, στην οποία είχε δώσει εμπιστοσύνη η ασφαλισμένη.

Επιπροσθέτως, η έρευνα που επακολουθεί μετά την υποβολή της ΥΔΑΑΒ στις πηγές άντλησης των ασφαλιστικών στοιχείων είναι, όχι μόνο δύσκολη και χρονοβόρα, αλλά μπορεί να αποβεί άκαρπη, επειδή η πρόσβαση στα στοιχεία της δηλούμενης απασχόλησης και ασφάλισης είναι αδύνατη για διάφορους λόγους και ιδιαίτερα όταν η επιχείρηση έχει διακόψει τη λειτουργία της ή μεταφερθεί ή διαλυθεί και δεν υπάρχουν στοιχεία στη διάθεση της υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή η διενέργεια ΥΔΑΑΒ, ενδέχεται να οδηγήσει σε διακινδύνευση ή ακόμα και απώλεια του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, χωρίς η ασφαλισμένη να φέρει καμιά ευθύνη. Επιπλέον, ενδεχόμενη απόρριψη της ΥΔΑΑΒ μπορεί να οδηγήσει σε ανατροπή και του τεκμηρίου νομιμότητας της υπ. αριθμ 9/23-04-2009 απόφασης υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση μακροχρονίως ανέργων.

IV. Πρόταση

Όταν από τη συμπεριφορά της Διοίκησης, συνισταμένη σε θετικές ενέργειες, δημιουργείται από μακρού χρόνου στον καλόπιστο διοικούμενο η σταθερή και δικαιολογημένη πεποίθηση ότι δικαιούται της παροχής και ότι μια πραγματική κατάσταση που τον αφορά και σχετίζεται με συγκεκριμένη κρατική δραστηριότητα θα συνεχιστεί και στο μέλλον με τον ίδιο τρόπο, δεν είναι επιτρεπτή η αιφνίδια ανατροπή της ασφαλιστικής του προσδοκίας εφόσον θα μπορούσε να επιφέρει απρόβλεπτες και δυσβάστακτες οικονομικές συνέπειες για τον ασφαλισμένο, χωρίς να υφίσταται δυνατότητα βιοτικής αναπροσαρμογής εκ μέρους του.

Επειδή, εν προκειμένω, η καθυστέρηση απονομής της συνταξιοδοτικής παροχής, που αποτελεί τη μοναδική πηγή άντλησης εισοδήματος για την αντιμετώπιση των κοινωνικών κινδύνων, οδηγεί την ασφαλισμένη σε οικονομική αδυναμία, που θέτει σε κίνδυνο την αξιοπρεπή της διαβίωση,

Επειδή, η διενέργεια ΥΔΑΑΒ, όχι μόνο προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ασφαλισμένης στον ασφαλιστικό της φορέα, αλλά αντίκειται στην αρχή της απαγόρευσης του *venire contra factum proprium*, αφού η διοίκηση με συγκεκριμένες θετικές ενέργειες δημιούργησε στην ασφαλισμένη την πεποίθηση ότι θα δικαιωθεί της παροχής, ωστόσο, κατά τη στιγμή επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου, η ίδια υπηρεσία αμφισβητεί αυτό που η ίδια βεβαίωσε,

Ο Συνήγορος του Πολίτη σας παρακαλεί να αποφανθείτε το ταχύτερο δυνατόν επί του αιτήματος συνταξιοδότησης της κυρίας, βάσει του χρόνου ασφάλισης που εσείς έχετε ήδη κατά το παρελθόν βεβαιώσει και να ανακαλέσετε την απόφαση περί διενέργειας ΥΔΑΑΒ, αίροντας τα ποικίλα διαδικαστικά εμπόδια που θα προκύψουν εξ' αυτής και διασφαλίζοντας υπέρ της ασφαλισμένης σας το συνταξιοδοτικό δικαίωμα που πράγματι της ανήκει.

Αναμένοντας την απάντησή σας, ευχαριστούμε για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία θελήσετε.

Με εκτίμηση

Χρήστος Α. Ιωάννου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

Κυρία

.....

.....